

Chu Hồng Vân - Hoàng Hương

Chuyện thầy trò

Những câu chuyện đẹp, cảm động
và có thật về những người thầy

Chu Hà Linh minh họa

NHÀ XUẤT BẢN
PHỤ NỮ VIỆT NAM

MỤC LỤC

Lời nói đầu.....	7
------------------	---

CHƯƠNG 1 NHỮNG MẢNH KÝ ỨC

“Cứ nhẩn tin cho thầy!”	11
Bản kiểm điểm trong ngăn kéo.....	18
Quẻ bói của thầy.....	25
Về một người thầy không đứng trên bục giảng	34
Bài học trên xe đạp.....	44
Tôi đã đẹp dần lên, nhờ có cô.....	51
“Con xin gọi cô là mẹ có được không?”	59
Tôi là con một người mẹ bán thịt.....	68

CHƯƠNG 2 NHẬT KÝ CỦA THẦY

“Phương ơi, thầy hứa...”	77
Quyết định sẽ tin.....	84
Kỷ niệm về cậu bé “mít ướm”	91

Em đã khiến tim tôi nhói đau.....	102
Tiết học cuối của Nam	109
Gửi con, cô bé ở trường nội trú.....	118
Vị phụ huynh đặc biệt.....	129
Quyết định cuối cùng.....	136

CHƯƠNG 3

NGƯỜI THẦY ĐẦU TIÊN

Ông giáo trường làng.....	145
Nhớ “cô lớp 1”	155
“Hãy tin ở thầy, về nhà thôi em!”	164
Điều kỳ diệu.....	172
Từ ghét đến yêu.....	177
Lửa trong tro lạnh.....	187

CHƯƠNG 4

NHỮNG DÒNG SUỐI NHỎ

Dạy học ở vùng bão lũ.....	197
Yêu thương không lời.....	209
Người thầy “tỷ phú”	221
“Không có học sinh hư, chỉ có người thầy chưa đủ tốt”	232
Những người thầy “chơi trội”	251
Đồng vọng.....	266

Lời nói đầu

Khi tôi chuẩn bị đăng ký thi đại học, bố tôi, một nhà giáo, đã rất mong muốn con gái theo nghề của mình. Tốt nghiệp đại học, cũng có lúc tôi định trở thành giáo viên. Ước mơ viết lách quá mạnh lại khiến tôi rẽ ngang sang con đường khác.

Thế rồi cuộc đời xoay vần, tôi lại được giao việc ở lĩnh vực giáo dục. Không dạy học, nhưng tôi có mặt ở nhiều trường học. Giống như các nhà giáo, tôi thuộc cả tên những văn bản chỉ đạo chuyên môn, cùng họ trải qua những thăng, trầm, thay đổi của giáo dục. Đôi khi tôi cùng ngồi với các thầy cô trong một buổi họp hội đồng, một chuyến trải nghiệm, một buổi chào cờ. Và tôi quan sát họ, ở trong câu chuyện của họ.

Giáo dục là con đường nhọc nhằn. Thực sự nhọc nhằn. Nhưng cũng hạnh phúc. Ở đâu đó, người ta nói nhiều về những chuyện tiêu cực trong nghề giáo, những chuyện xấu xí của học đường để bi quan, để chê trách. Nhưng tôi vẫn có niềm tin mãnh liệt vào những điều tử tế trong giáo dục. Và thường những điều tử tế lại khiêm

nhường nép vào lặng lẽ. Chỉ những ai đủ kiên nhẫn và cả say mê để khám phá thì mới tìm thấy vẻ đẹp khiêm nhường đó.

Tôi có một hành trình hơn hai thập kỷ để quan sát, chiêm ngưỡng những vẻ đẹp của nghề giáo mà tôi nhận thấy và muốn ghi lại trong cuốn sách này.

Một ngày tôi gọi cho Hoàng Hương. Cô cũng là một phóng viên lâu năm theo lĩnh vực giáo dục. Tôi thuyết phục cô cùng tôi viết một cuốn sách nhỏ. Phải ghi lại điều gì đó mà chúng tôi đã trải qua trong quãng đời làm nghề. Những tư liệu được ghi chép trong hàng chục cuốn sổ. Những người đã gặp, những chuyện từng khiến tim mình rung động. Chúng tôi muốn có một bức vẽ chân dung người thầy chân thực ở nhiều góc cạnh nhất, với hy vọng cuốn sách là một món quà, để ta có thể tin vào những điều đẹp đẽ trong đời.

Đó là những mảnh ký ức ai cũng có về thầy cô và thời đi học của mình. Đó là chia sẻ của thầy cô về những kỷ niệm khó quên, những niềm day dứt, trăn trở trong đời làm nghề. Hành trình gắn bó với nghề của người thầy như những dòng suối nhỏ, thấm lặng, len lỏi qua sỏi đá gập ghềnh, nhưng mát lành và ngọt ngào. Muôn vàn những dòng suối nhỏ đó cùng hợp chảy về biển lớn của một nghề: nghề thầy.

Chu Hồng Vân

CHƯƠNG 1

NHỮNG MẢNH KÝ ỨC

Hồi ức của học trò về những người thầy của mình chỉ là những mảnh nhỏ trong ký ức đời người, nhưng lại có ý nghĩa đặc biệt. Đó có thể là một bài học, một sự nhắc nhở, một niềm an ủi để trở thành điểm tựa tinh thần khi ta trưởng thành. Ai từng có một ký ức như thế, hẳn sẽ dễ dàng hơn khi vượt qua dông bão, thất bại trên đường đời.

“Cứ nhắn tin cho thầy!”

Tôi không nhớ được hết những bài toán thầy dạy, nhưng tôi nhớ những tin nhắn của thầy cho tôi cảm giác tôi không chỉ có một mình.

Vinh hiện đã là một kỹ sư phần mềm. Công việc của anh khá thú vị: thiết kế game học tập giúp học sinh có hứng thú trong việc tự học. Anh bán sản phẩm với giá không rẻ nhưng lại tặng miễn phí cho một số trường ngoài công lập.

“Tôi từng trượt trường công và đeo mác học sinh trường ngoài công lập”, Vinh chia sẻ ngay đầu cuộc trò chuyện.

“Đó là một khác biệt ư?”, tôi hỏi.

Trong âm điệu câu hỏi của tôi có chút gì đó không đồng tình với Vinh khi anh nói về chuyện đeo mác ngoài công lập. Vinh khá tinh ý nên hiểu được.

Theo lời Vinh thì có những trường công lập danh giá, nhưng có những trường thì sứ mệnh của nó là tiếp nhận những học sinh đã trượt mọi cơ hội khác. Vinh từng là một học sinh như vậy. Điều đó xảy ra trong giai đoạn u tối nhất của anh.

Người có biệt danh “Vinh ngủ”

Vinh kể: “Thời gian đó, tôi đến lớp chỉ để ngủ. Tiết một, tôi ngủ ngon lành, còn chảy dãi ướt cả tay áo. Tiết năm tôi vẫn mơ màng chưa tỉnh. Ban đầu thầy cô còn nhắc, sau ai cũng chán. Tôi chuyển xuống bàn cuối lớp để ngủ cho yên tĩnh. Trường cần học sinh để duy trì hoạt động và tôi cần chỗ để ngủ. Lời giảng của thầy cô, tiếng xì xào của bạn bè xung quanh chỉ giống như lời ru tôi vào giấc ngủ say. Thỉnh thoảng tôi cũng bị đánh thức do thầy cô gọi hay yêu cầu tôi trả lời gì đó. Nhưng chỉ vài phút sau là tôi lại ngủ tiếp.”

Có lẽ vì “bận” ngủ nên Vinh được các thầy cô nhận xét là “ngoan, không bao giờ cãi lời thầy cô”. Có lần Vinh cũng bị cô giáo yêu cầu ra khỏi lớp. Vinh xin lỗi cô rất lễ phép, rồi ra ngoài, kiếm một góc hành lang ngủ nốt giấc. Nhiều học sinh khi ấy biết Vinh vì biệt danh “Vinh ngủ”.

Vinh ngủ nhiều như thế vì ban đêm làm thêm ở quán bar. Vinh phụ việc ở quầy bar nên khi hết khách, cậu phải dọn dẹp xong mới nghỉ. Vinh làm thông hai ca nên

thường một hai giờ sáng cậu mới về nhà. Có đêm, Vinh ngủ lại luôn ở quán bar.

“Muộn thầy cũng sẽ chờ”

Một đêm, Vinh đang hí húi xếp ly bắn vào bồn thì có người gọi đồ uống. Khi đó quán đã sắp đóng cửa. Vinh nghe khách nói chuyện với nhân viên pha chế, thấy ngỡ ngợ với giọng nói rất quen.

Vinh đứng chết sững khi qua khe hở của quầy bar, cậu nhận ra thấy Lê Cường, giáo viên chủ nhiệm. Thấy Cường còn trẻ, chỉ tầm 30 tuổi, được nhiều học sinh quý vì cách dạy học nhẹ nhàng, dễ hiểu và thầy khá tâm lý với học sinh. Đó là Vinh nghe bạn bè nhận xét thế. Thấy nhận chủ nhiệm lớp được hơn một tháng nên hiếm khi Vinh giao tiếp với thầy. Thậm chí Vinh còn không nghĩ thầy biết đến sự có mặt của mình.

“Sao thầy cũng đi bar nhỉ? Là tình cờ hay thầy biết mình ở đây?”, Vinh nghĩ và thấy bối rối.

Ngoài kia, thầy Cường nói với nhân viên: “Không bán nữa thì thôi, tôi chờ cậu học trò của tôi cùng về. Nhờ em nhắn với Vinh giúp tôi nhé!”

Vinh không tránh né được, đành ra về cùng thầy. Nhà Vinh cách quán bar gần năm cây số nên nếu trễ chuyến bus cuối cùng thì cậu phải đi bộ về nhà. Lần này, Vinh ngồi sau xe máy của thầy Cường.

Hai thầy trò dừng ở chân cầu thang khu tập thể Vinh ở. Thầy Cường xem đồng hồ, lẩm bẩm: “Năm phút đi xe máy gồm cả thời gian dừng đèn đỏ. Nếu em đi bộ thì khoảng mười lăm phút đấy.”

Vinh không hiểu thầy bấm giờ làm gì, cậu chào thầy để lên nhà thì thầy Cường nói tiếp: “Lần sau từ quán bar về thì nhắn tin cho thầy biết nhé!”

“Để làm gì ạ?”, Vinh hỏi.

“Để thầy biết em đã về đến nhà, thầy sẽ yên tâm đi ngủ.”

“Thầy không cần làm thế đâu ạ, vì em làm muộn lắm.”

“Muộn thầy cũng sẽ chờ, cứ nhắn tin cho thầy!”

Vinh nghĩ thầy chỉ nói thế trong tình huống gặp cậu ở quán bar thôi. Đêm hôm sau, về đến nhà khi đã hơn một giờ sáng, Vinh băn khoăn không biết thầy có chờ không, rồi cũng gửi đi một tin nhắn vồn vện mấy chữ “Em về rồi ạ”. Nhắn xong Vinh không chờ hồi đáp mà để điện thoại trên giường và vào phòng tắm ngay. Nhưng chỉ vài giây sau, điện thoại có tín hiệu.

“Ừ, em ngủ ngon nhé”, tin nhắn của thầy gửi cho Vinh.

Vinh đứng chôn chân một lúc rất lâu, mặc cho nước từ chiếc khăn tắm chảy ướt sàn nhà. Cậu đọc đi đọc lại mẫu tin nhắn của thầy, vừa lạ lẫm, vừa bối rối với cảm xúc xáo trộn trong lòng.

Vinh mất mẹ từ hồi học tiểu học. Năm Vinh học cuối cấp trung học cơ sở thì bố cậu đi xuất khẩu lao động. Vài năm bố mới về thăm nhà một lần. Vinh ở với bà nội

CHUYỆN THẦY TRÒ

cho đến khi bà mất. Sau đám tang bà, Vinh chưa gặp lại bố. Cậu ở một mình, tự xoay xở với khoản tiền tiết kiệm bà để lại. Vinh không quá khó khăn về tiền nhưng cơ bản là cậu muốn đi đâu đó để đỡ phải ở trong nhà một mình. Vinh không tin mới kiến thức ở trường giúp gì được cậu. Đằng nào cậu cũng phải tìm một công việc nào đó như những người đã trưởng thành. Cậu chỉ trưởng thành sớm hơn thôi. Vinh về muộn vì chẳng ai chờ cậu. Cậu cũng chẳng chờ đợi một lời nhắn của ai.

Những ngày sau đó, cứ hết ca là Vinh về nhà ngay. Cậu lo thấy thức khuya quá để chờ mình. Có những hôm mới tới cầu thang khu tập thể cậu đã nhắn cho thầy. Thật lòng Vinh không muốn thấy thức chờ nữa. Cậu thấy bứt rứt, áy ngại vì thầy thường có lịch dạy tiết một nên phải đến trường rất sớm.

Sau mỗi tin nhắn báo mình đã về, Vinh đều hứa lần sau sẽ về sớm hơn để thầy không cần thức chờ. Nhưng lời đáp bao giờ cũng là “Không sao, thầy chờ được”.

Một tháng sau đó, Vinh nghỉ làm ở quán bar. Cậu tìm một công việc vào khung giờ từ bảy đến chín giờ tối và bao giờ cũng về nhà trước chín rưỡi tối. Vinh không còn ngủ trên lớp như trước nữa.

Sang học kỳ II lớp 12, cứ chín rưỡi là thầy Cường đã chờ Vinh ở trước khu tập thể. Thầy đến để dạy kèm cho Vinh phần kiến thức môn Toán bị hổng. Hai thầy trò thường ngồi với nhau đến mười rưỡi đêm. Những buổi

học vào cuối tuần thì thấy ở lại muộn hơn vì hôm sau thấy trò được nghỉ. Hai thầy trò nấu mì tôm ăn. Cũng có hôm thầy mang đồ ăn đến. Vài củ khoai, bắp ngô hay một phần bánh ngọt. Thấy bảo quà của mẹ ở quê mang ra. Có lần chưa hết buổi dạy kèm thì thấy nghe tin mẹ phải cấp cứu trong bệnh viện. Tất tả ra cửa, thầy vẫn quay lại nói với Vinh như có lỗi:

“Hôm nay chịu khó học một mình nhé, thầy sẽ dạy bù hôm khác.”

Vinh bùi ngùi nhớ: “Tôi không bao giờ quên dáng thầy gầy lòng không trên chiếc Cub 82 cũ kỹ, cái túi máy tính đeo chéo phía sau. Tôi hay đứng trên ban công nhìn thầy đi ngang qua sân chung khu tập thể, rẽ ra đường, khi đó tôi mới trở vào nhà. Nghĩ lại thấy chưa từng trách mắng tôi, cũng không hề ra lệnh cho tôi phải làm thế này, thế kia. Cứ lặng lẽ, nhẫn nại như thế.

“Tôi không biết mình đã thay đổi từ bao giờ. Tôi cứ tưởng tôi làm theo lời dặn của thầy chỉ vì ái ngại. Nhưng có lẽ một sức mạnh nào đó vô hình mà tôi không biết đã khiến tôi tự thấy mình không thể như trước đây.”

Vinh không chỉ học Toán của thầy mà bắt đầu chú tâm học cả các môn khác. Trước khi thi tốt nghiệp hai tháng, Vinh không làm thêm nữa mà tập trung vào ôn thi.

Thầy Cường vẫn thức chờ cậu học trò. Không phải chờ Vinh trở về nhà từ chỗ làm mà chờ cậu thu xếp sách vở sau buổi tự học. Một tuần trước ngày thi, thầy nhắc:

CHUYỆN THẦY TRÒ

“Em nên ngủ sớm để đảm bảo sức khỏe và dậy sớm cho quen với khung giờ đi thi. Thầy không muốn em ngủ gật trong phòng thi đâu.”

Và không chỉ chờ tin nhắn của Vinh vào mỗi đêm, thầy Cường lại là đồng hồ báo thức cho Vinh vào mỗi sáng.

“Bây giờ khi đã học xong đại học rồi đi làm, tôi vẫn có thói quen dậy vào sáu giờ sáng và khi tiếng chuông báo thức vang lên, tôi hay nghĩ về thầy”, Vinh kể.

Thầy Cường đã chuyển vào Nam khi Vinh học năm thứ hai đại học. Khi chia sẻ câu chuyện về thầy giáo cũ, anh cho biết đang lên kế hoạch đi thăm thầy. Giải thích về việc mình hay quan tâm, hỗ trợ học sinh ở trường ngoài công lập, Vinh nói:

“Tôi không nhớ được hết những bài toán thầy dạy, nhưng tôi nhớ những tin nhắn của thầy cho tôi cảm giác tôi không chỉ có một mình. Điều ấy thật quý giá với tôi. Đến lượt mình, tôi muốn giúp đỡ những đứa trẻ giống tôi trước đây theo cách tôi có thể.

“Ký ức về thầy là khoảng tươi sáng xua đi những u tối trong một quãng đời tôi đã trải qua.”

Bản kiểm điểm trong ngăn kéo

Thành bắt gặp ánh mắt của cô. Đúng là Thành thấy lời nói dối của mình hồi đầu năm là thứ ngăn trở để cậu có thể thoải mái nhận từ cô một lời khen xứng đáng...

Thành được chuyển đến lớp cô Hạnh sau khi trường đã chốt xong việc xếp lớp. Cậu là trường hợp được nhờ vả vì thiếu điểm để đủ điều kiện vào lớp chọn đầu của khối 10. Cũng chính vì điều đó Thành luôn mặc cảm và chịu áp lực lớn.

“Cô xin lỗi!”

Thành không nghĩ có lúc lại nghe cô giáo chủ nhiệm nói điều đó, với một học sinh “xếp cuối bảng” như cậu.

CHUYỆN THẦY TRÒ

Hôm đó, Thành nhận được kết quả kiểm tra chất lượng đầu năm học. Điểm môn Toán, Ngữ văn, Tiếng Anh của Thành thấp nhất lớp. Trong đó, môn Tiếng Anh có điểm dưới trung bình.

Trong buổi sinh hoạt lớp, cô Hạnh nhận xét chung về kết quả kiểm tra của lớp và chỉ nhắc bạn nào có điểm dưới trung bình thì đăng ký tham gia lớp phụ đạo miễn phí do trường tổ chức vào thời gian học sinh tự học ở trường.

Thành biết mình rơi vào trường hợp cô nhắc nhưng vì cô không nói rõ tên mình nên cậu đã không đến lớp học thêm. Thành chán nản và thiếu niềm tin vào việc học thêm vài ca phụ đạo là có thể khá lên được. Cách trốn tránh sự thật là lừa nó đi.

Nhưng Thành không thể lừa được. Vì việc học phụ đạo với học sinh có điểm môn học chưa đạt là bắt buộc nên trường hợp của Thành bị ban giám hiệu nhắc nhở. Cậu phải làm bản kiểm điểm. Dựa vào trình bày của Thành, ban giám hiệu sẽ xem xét mức kỷ luật với cậu.

Thành nộp cho cô giáo chủ nhiệm một bản kiểm điểm không có chữ ký của bố mẹ. Trong phòng giáo viên, cậu nói với cô giáo:

“Mẹ em đang bị bệnh nên em không muốn mẹ buồn phiền”, Thành nói với cô giáo.

Cô đọc bản kiểm điểm của Thành rồi đứng lên mở ngăn tủ cá nhân lấy lọ thuốc xịten. Thành biết cô bị hen,

hay phải có thuốc mang theo mỗi khi lên lớp. Khi đã dễ thở hơn, cô bất ngờ nói:

“Cô xin lỗi! Trước hết việc này là lỗi của cô vì cô chỉ nhắc chung trên lớp mà không trao đổi cụ thể việc phụ đạo với em.”

Những lý do để đối phó được chất đầy trong đầu Thành bỗng tan biến hết. Cậu bối rối không biết phải nói sao, cũng không dám nhìn thẳng vào cô mà chăm chăm nhìn xuống chân mình.

Giọng cô nhỏ nhẹ: “Không phải chỉ học sinh mới chịu áp lực, mỗi chúng ta đều chịu những áp lực khác nhau, phải tuân thủ các quy định khác nhau và phải chịu trách nhiệm về lựa chọn của mình.”

Khi đó, Thành không thật hiểu những gì cô nói. Nhưng cậu vẫn quyết định không thú nhận việc mình đã nói dối là mẹ ốm nặng. Trong bản kiểm điểm Thành cũng giải thích vì cô nhắc chung nên Thành đã không nghe rõ dẫn tới việc bỏ buổi học phụ đạo.

“Lý do cô không nhắc tên em trước lớp vì cô không muốn em cảm thấy sự khác biệt so với các bạn theo nghĩa tiêu cực. Nhưng lẽ ra, cô phải gặp riêng em”, cô Hạnh nói.

Rồi cô nhìn thẳng vào mắt Thành: “Em đã chắc chắn về những gì viết trong bản kiểm điểm này chưa?”

Thành do dự, rồi gật đầu.

“Được rồi, cô đã nhận bản tự kiểm của em để nộp cho ban giám hiệu. Việc này ta sẽ gác lại ở đây. Nhưng

CHUYỆN THẦY TRÒ

thời gian tới, em cần có kế hoạch cho việc học tập. Khi nào em sẵn sàng, cô sẽ bàn bạc với em và sẽ đồng hành với em cho tới khi ta đạt được mục tiêu.”

Cô dùng từ “ta” khi nói đến kế hoạch học tập của Thành. Điều đó làm Thành hiểu cô đã đứng vào vai “người trong cuộc”. Nó khiến Thành thấy áy náy vì lời nói dối. Nhưng khi đã bỏ lỡ cơ hội để thành thật, không dễ để nói ra sự thật nữa.

Những tháng sau đó, Thành đến lớp phụ đạo và có một kế hoạch ôn tập cùng cô giáo chủ nhiệm. Kết thúc học kỳ I năm đó, Thành vẫn đứng cuối bảng xếp hạng. Nhưng trong lời nhận xét gửi cho từng phụ huynh, cô ghi trên tờ nhận xét về Thành: “Em Thành đã tiến bộ rất nhiều.”

Bố mẹ Thành không vui về nhận xét mà họ cho là khá chung chung. Trong bữa ăn gia đình, sau những lời nhắc nhở khá căng thẳng, mẹ Thành quyết định sẽ tìm gia sư. Còn bố thì muốn Thành học thêm ngoài trường.

Hôm sau, trong buổi phụ đạo môn Toán, Thành nói với cô Hạnh, rụt rè nhưng thẳng thắn:

“Cô... có thể viết thẳng là... em học kém,... cô thất vọng về em. Như thế em thấy dễ hơn...”

“Tại sao em lại thấy khó khăn với nhận xét đó?”

“Vì cô... không nói thật.”

Cô Hạnh im lặng một lúc, rồi mới nói, vẫn giọng nói nhỏ nhẹ, nhẩn nại:

“Cô có cơ sở để nói rằng em rất tiến bộ. Cho dù điểm số của em vẫn thấp so với các bạn trong lớp, nhưng điều quan trọng là em đã thay đổi tích cực hơn so với chính em. Cô chắc em cũng nhận ra điều đó. Em có quyền tự hào, và hãy nhớ rằng em có thể đạt được mục tiêu đã đề ra nếu chúng ta kiên trì.”

Một lần nữa cô dùng từ “chúng ta”.

Thấy Thành im lặng, cô hỏi tiếp:

“Việc em không thoải mái với lời nhận xét tốt của cô, liệu còn nguyên nhân khác không?”

Thành bắt gặp ánh mắt của cô. Đúng là Thành thấy lời nói dối của mình hồi đầu năm là thứ ngăn trở để cậu có thể thoải mái nhận từ cô một lời khen xứng đáng.

Thành lắc đầu thay cho câu trả lời. Thành phân vân nhưng rồi một lần nữa, cậu lại bỏ qua cơ hội nói thật về bản kiểm điểm đầu năm học.

Cơ hội để thành thật

Vào một buổi học của tuần cuối cùng năm học lớp 11, có nghĩa chuyện về bản kiểm điểm đã trôi qua gần hai năm, một sự việc bất ngờ xảy ra. Cô Hạnh bị một cơn hen suyễn trên lớp. Cô quên thuốc trong ngăn tủ đồ của giáo viên.

Trong lúc những học sinh khác luống cuống thì Thành chợt nhớ tới lọ xịt hen ở trong tủ đồ của cô. Thành

CHUYỆN THẤY TRÒ

lục túi xách để tìm chìa khóa và chạy như bay đến phòng giáo viên. Khi tìm lọ thuốc, Thành tình cờ nhìn thấy bản kiểm điểm của cậu hồi lớp 10 vẫn được cô để trong ngăn kéo, ngay dưới cuốn sổ ghi chép.

Lần đó cô đã không nộp bản kiểm điểm của Thành cho ban giám hiệu.

“Cô không nộp bản kiểm điểm đó cho ban giám hiệu phải không ạ?” Thành hỏi khi tới thăm cô Hạnh ở bệnh viện.

Cô hơi bất ngờ khi Thành đột ngột hỏi.

“Em đã thấy nó khi tìm lọ thuốc cho cô trong ngăn tủ”, Thành nói.

“Chuyện đó đã được giải quyết xong rồi, cô không nghĩ là em vẫn băn khoăn về nó.”

“Vì... em đã từng nói dối cô”, Thành thú nhận. Cậu cảm thấy nếu không nói lúc đó thì sẽ không bao giờ có thể nói được nữa.

“Cô biết.” Cô Hạnh đặt tay lên vai Thành.

Thành thẳng thốt nhìn lên. Nụ cười của cô nhẹ nhõm khiến cậu như cất được một gánh nặng.

“Nhưng sao cô không nói với em?”

“Cô muốn một lúc nào đó, tự em sẽ nói. Hồi đó cô đã nghĩ thế nên cất bản kiểm điểm để chờ em.”

“Em xin lỗi vì đã nói lời xin lỗi quá muộn”, Thành nói.

Trận ốm của cô giáo lại là cơ hội cho Thành dỡ bỏ thứ cản trở cậu bấy lâu. Nhưng phải đến năm lớp 12 khi

cậu trở thành ủy viên Ban chấp hành Đoàn trường và tình cờ có một việc tương tự xảy ra với học sinh mới, Thành mới biết thêm một sự việc liên quan tới cô Hạnh.

Sự thể là năm đó, cô Hạnh đã nhận trách nhiệm về mình và chấp nhận bị hạ điểm thi đua cá nhân vì để lớp chọn có học sinh kiểm tra không đạt yêu cầu, cũng không hợp tác với nhà trường tìm cách khắc phục. Vì cô nhận trách nhiệm nên nhà trường không yêu cầu nộp bản kiểm điểm của Thành. Cô quyết định như vậy với mong muốn cho cậu học sinh nhiều tự ti, mặc cảm một khoảng lặng để thực sự thay đổi bản thân từ trong nội tại chứ không phải bằng các giải pháp cứng nhắc, áp đặt.

Khi đó, Thành mới nhớ lại lời cô từng nói về những áp lực khác nhau mà không chỉ có học sinh, cả thầy cô cũng phải chịu. Nhưng cô Hạnh đã có lựa chọn của mình: nhận trách nhiệm về mình để bảo vệ học trò theo cách của cô.

Khi kể câu chuyện này, Thành đang là sinh viên năm cuối một trường đại học lớn.

“Tôi có một bài học rất lớn và nhận được nhiều điều từ nó. Đó là đừng bỏ qua cơ hội để thành thật. Đó là cách tự lớn lên từ thất bại, yếu kém của bản thân. Là sự bao dung và đồng hành cùng ai đó cần bắt đầu từ những việc nhỏ như đặt mình ở trong ‘chúng ta’, như cô Hạnh đã làm”, Thành nói.

Quẻ bói của thầy

Thầy từng đến cả nông trường mía nơi Liên làm thêm. Thầy đi kiểm tài liệu ôn tập cho Liên, dõi theo, động viên cô. Nhưng thầy đã làm như mọi thứ là tình cờ. Không có lần đạp xe đến tìm thầy Thanh và sự giúp đỡ thăm lặng của thầy, có lẽ cuộc đời Liên đã rẽ sang một quãng khác.

“**T**hật ra ngày xưa thầy đâu có biết xem bói”, thầy Thanh đã nói với Liên như thế, khi chỉ còn đúng một tuần nữa, thầy sẽ nghỉ hưu. Còn Liên – cô học trò hay khóc ngày xưa, bây giờ đã là quản lý cấp cao trong một tập đoàn truyền thông lớn của thành phố...